Lietas Nr. C26124214
Lietas arhīva Nr. C-0465-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2015. gada 25. maijā

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā: tiesnese S.Rūtena-Laizāne
izskatīja rakstveida procesā Rēzeknē, Dārzu ielā 24, civillietu akciju sabiedrības „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr. 40003072918, maza apmēra prasībā pret /pers. A/ (/uzvārds/), personas kods /personas kods/, par parāda 392,16 *euro*, līgumisko procentu 137,38 *euro*, likumisko procentu 29,60 *euro* un līgumsoda 350,08 *euro* piedziņu.

Aprakstošā daļa

Akciju sabiedrība (turpmāk – AS) „NORVIK BANKA" 2014.gada 25.septembrī iesniedza Rēzeknes tiesā maza apmēra prasību par parāda 392,16 *euro*, līgumisko procentu 137,38 *euro*, likumisko procentu 29,60 *euro* un līgumsoda 350,08 *euro* piedziņu no /pers. A/ (/uzvārds/).

Prasības pieteikumā maza apmēra prasībā par naudas piedziņu (l.l. 2.-6.) norādīja, ka 2009.gada 4.jūnijā, veicot atbildētājas iepriekšējo parāda saistību pārstrukturēšanu, starp pusēm tika noslēgts aizdevuma līgums Nr. PTKR002819, saskaņā ar kuru atbildētājai tika piešķirts aizdevums 516,53 *euro* apmērā atbildētājas saistību pilnīgai izpildei pret prasītāju. Aizdevuma atmaksas termiņš bija noteikts 2013.gada 25.jūnijs.

Atbildētāja nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, jo nenodrošināja, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņas kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Pēdējais maksājums ir saņemts 2012.gada 27.martā 56,92 *euro* apmērā.

Prasītājs aprēķināja līgumiskos procentus līdz 2013.gada 25.jūnijam, kas bija aizdevuma atmaksas termiņš. Likumiskie nokavējuma procenti ir aprēķināti par laiku no 2013.gada 26.jūnija līdz 2014.gada 18.septembrim 29,60 *euro* apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753, 1756., 1757., 1759.panta 1.punktu, 1765., 1811, 1943., 1946.pantu, Civilprocesa likuma 1., 23., 26.panta pirmo daļu, 41.panta pirmo daļu, 195.pantu, 250.^{18} panta pirmo daļu un 406.^{6} panta trešo daļu, prasītājs lūdza tiesu:

1) piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam no līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības – pamatparādu 392,16 *euro*, līgumiskos procentus 137,38 *euro*, likumiskos procentus 29,60 *euro* un līgumsodu 350,08 *euro*, kopā piedzenot 909,22 *euro* apmērā;
2) noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus – 6 % gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas;
3) piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam visus tiesāšanās izdevumus.

2014.gada 2.oktobrī Rēzeknes tiesa nosūtīja atbildētājai uz viņas deklarēto dzīvesvietu prasības pieteikumu maza apmēra prasībā, paskaidrojuma veidlapu un procesuālo tiesību izskaidrojumu, uzdodot viena mēneša laikā sniegt tiesai rakstveida paskaidrojumu (l.l. 23.). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu 2014.gada 2.oktobrī tiesa pusēm rakstveidā izskaidroja viņu procesuālās tiesības, informēja par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, izskaidroja tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim (l.l. 21.-23.). Noraidījumi tiesas sastāvam nav pieteikti. Atbildētāja nav iesniegusi Rēzeknes tiesā rakstveida paskaidrojumu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Nav saņemts lūgums lietu izskatīt tiesas sēdē, un atbilstoši minētajā likumā noteiktajam tiesa nolēma izskatīt civillietu rakstveida procesā. Tiesa 2014.gada 10.novembrī nosūtīja pusēm paziņojumu par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā un paziņoja datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā (l.l. 25., 26.).

Tiesas dokumenti atbildētājai tika piegādāti Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteiktā kārtībā uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, kur tai ir jābūt sasniedzamai, līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu, uzskatāms, ka atbildētājai ir paziņots par procesuālās darbības laiku un vietu un par attiecīgo dokumentu saturu, un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu. Dokumentu paziņošanas faktu pats par sevi neietekmē tas, ka dokumenti ir nosūtīti atpakaļ tiesai, jo atbildētāja nebija sastopama deklarētajā dzīvesvietā un uz pasta uzaicinājumu mēneša laikā neieradās pastā saņemt sūtījumu (l.l. 27., 28.). Tiesas ieskatā minētais apstāklis nekavē lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Noskaidrojot lietas apstākļus, pārbaudot un novērtējot Civilprocesa likumā noteiktā kārtībā gūtos pierādījumus to kopumā, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji sekojošu apsvērumu dēļ.

Konstatēts un ar tiesai iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem apstiprinās, ka 2009.gada 4.jūnijā AS "NORVIK BANKA" kā aizdevējs un /pers. A/ (/uzvārds/) kā aizņēmēja noslēdza aizdevuma līgumu Nr. PTKR002819, kura 1.1.punktā noteikts, ka aizdevējs piešķir aizņēmējam aizdevumu Ls 363,02 apmērā aizņēmēja saistību pret aizdevēju pilnīgai izpildei, kas izriet no 21.05.2007. līguma Nr. VK10024837 par Viva norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu, un ar kredīta izsniegšanu saistīto izdevumu apmaksai. Kredīta atmaksas termiņš – 2013.gada 25.jūnijs, ir līguma un maksājumu grafika kopijas (l.l. 10.-11.). Aizdevuma līguma 2.2.1.punktā noteikts, ka aizņēmējam ir pienākums atmaksāt aizdevējam kredītu un maksāt aizdevējam procentus par kredīta izmantošanu maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā (l.l. 10.).

Starp pusēm noslēgtais aizdevuma līgums kopumā atbilst Civillikuma nosacījumiem par aizdevuma līgumiem, kura 1934.pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Civillikuma 1402. un 1732.pants nosaka, ka no tiesiska darījuma rodas saistību tiesības, kas aizsargājamas tiesas ceļā. Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Civillikuma 1590.pants nosaka, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesības par līguma izpildīšanu.

Prasītājs uzņemtās saistības ir izpildījis: 2009.gada 4.jūnijā aizdevuma summa Ls 363,02 apmērā izsniegta atbildētājai, veicot pārskaitījumu uz atbildētājas kontu, ir aizdevumu konta izraksts (l.l. 12.).

Saskaņā ar prasības pieteikumā un prasītāja sastādītajā parāda summas aprēķinā norādīto aizņēmējas /pers. A/ (/uzvārds/) kopējais parāds 909,22 *euro* sastāv no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 392,16 *euro*, līgumiskajiem procentiem par aizdevuma izmantošanu par laiku no 25.11.2010. līdz 25.06.2013. 137,38 *euro*, likumiskajiem nokavējuma procentiem par laiku no 26.06.2013. līdz 18.09.2014. 29,60 *euro* un līgumsoda par laiku no 25.12.2010. līdz 25.05.2013. 350,08 *euro* (l.l. 3., 13., 14.). Atbildētāja ir veikusi maksājumus aizdevuma atmaksai laikā no 27.10.2009. līdz 27.03.2012. 313,04 *euro* apmērā (l.l. 15.).

Ar Civillikuma 1946.pantu ir noteikts, ka procenti par aizdevumiem dodami tad, ja tie bija tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Pienākums maksāt procentus izbeidzas ar galvenās saistības izbeigšanos (Civillikuma 1762.panta 1.punkts).

Šajā gadījumā procentu maksājumu pienākums noteikts ar tiesisku darījumu. Aizdevuma līguma 1.3.punktā noteikts, ka par kredīta izmantošanu aizņēmējs maksā aizdevējam procentus pēc likmes: 24,00 % gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas (l.l. 10.). Prasītājs ir aprēķinājis līgumiskos procentus par aizdevuma izmantošanu par laiku no 25.11.2010. līdz 25.06.2013. 137,38 *euro* apmērā.

Prasītājs par laiku no 26.06.2013. līdz 18.09.2014. ir aprēķinājis likumiskos nokavējuma procentus 29,60 *euro* (6 % gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas), kas atbilst Civillikuma nosacījumiem (1759.panta 1.punkts, 1765.panta pirmā daļa).

Saskaņā ar Civillikuma 1716. un 1717.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību gadījumā, ja viņa šo saistību neizpilda, tā apmēru nosaka līdzēji.

Līdz ar likuma nosacījumiem līgumiskie procenti un līgumsods ir līguma blakus noteikumi, kas noteikti ar pušu pausto gribu un ir nesaraujami saistīti ar spēkā esošu līgumu. Aizdevuma līguma 3.1.punktā puses vienojās, ka par katru līguma 2.2.1. un 2.2.3.punktā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu aizņēmējs maksā aizdevējam līgumsodu 0,15 % apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, ja nokavējums saistīts ar neiespējamību veikt naudas līdzekļu norakstīšanu no norēķinu konta naudas trūkuma vai citu no aizdevēja neatkarīgu apstākļu dēļ (l.l. 10.).

Prasītājs par laiku no 25.12.2010. līdz 25.05.2013. ir aprēķinājis līgumsodu 350,08 *euro* apmērā, ko apstiprina līgumsoda aprēķins (l.l. 13.).

Judikatūrā ir atzīts, ka jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu konkrētos apstākļos izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem *(Augstākas tiesas Senāta Civillietu departamenta 2005.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-48).*

Lai gan līgumsoda apmērs noteikts līgumā un puses par to vienojušās, tiesa atzīst, ka Civillikuma 1.pants pieprasa, lai civiltiesisko attiecību dalībnieki rēķinātos viens ar otru un ņemtu vērā pretējās puses intereses. Tas palīdz novērst gadījumus, kuros civiltiesību subjekti savas tiesības izmanto vai pienākumus izpilda rīkodamies pēc likuma vai tiesiska darījuma burta, taču pretēji to īstajiem mērķiem.

Bez ievērības nevar atstāt to, ka arī likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda apmēru un atbilstību labticīguma principam Civillikuma 1716.panta 2013.gada 20.jūnija redakcijā, kas stājas spēkā 2014.gada 1.janvārī, paredzot, ka līgumsods var tikt noteikts ne vairāk kā desmit procenti no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja nav pildījusi līguma nosacījumus un nav pienācīgi veikusi uzņemto saistību izpildi, līdz ar to atbildības piemērošana ir saprātīga un taisnīga reakcija pret pārkāpumu. Līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija, un sodam ir jābūt samērīgam, taču līgumsods nevar kļūt par nepamatotu iedzīvošanās iespēju sakarā ar cita subjekta kļūdām, neizdarībām, vai pat apzinātu pārkāpumu. Civillikuma 1.pantā ietvertais princips ir spēkā civiltiesībās kopumā, kas ir jāievēro jebkuras subjektīvās tiesības īstenošanā un jebkura subjektīvā pienākuma izpildē. Katram savas tiesības jāīsteno labā ticībā, un viņš nedrīkst nepamatoti iedzīvoties uz cita rēķina.

Tiesa atzīst, ka prasījums par līgumsoda piedziņu 350,08 *euro* apmērā neatbilst Civillikuma 1.pantam un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. un 6.pantam, tas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, jo nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī.

Turklāt Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2014.gada apkopojumā „Tiesu prakse līgumsodu piemērošanā", kurā norādīts, ka kavēšanos celt prasību tiesā, ievērojot visus apstākļus, var atzīt par tiesību izlietošanu pretēji Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam, ja kavēšanās tiešā veidā ietekmē līgumsoda apmēra palielināšanos. Prasītājs ir veicis līgumsoda aprēķinu laika periodā no 2010.gada 25.decembra līdz pat 2013.gada 25.maijam, tas ir, vairāk nekā 2 gadus, lai gan atbildētāja tikai daļēji pildīja aizdevuma līguma nosacījumus un neregulāri veica līgumā noteiktos maksājumus jau no aizdevuma līguma noslēgšanas brīža. Šāda rīcība ir viens no argumentiem, kādēļ tiesa var nepiedzīt līgumsodu pilnā, prasītāja lūgtajā apmērā.

Tiesa atzīst, ka samērīgs un taisnīgs sods par maksājumu termiņa kavējumu ir 10 % no parāda pamatsummas, līdz ar to prasība šajā daļā par līgumsoda piedziņu ir apmierināma daļēji. Tiesa atzīst, ka no atbildētājas par labu prasītājam ir piedzenams līgumsods 39,22 *euro* apmērā.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka atbildētāja nav izpildījusi saistības, ko viņa uzņēmās, noslēdzot aizdevuma līgumu, līdz ar ko ir iestājies parādnieka nokavējums Civillikuma 1652.panta 3.punkta izpratnē un no tā izrietošās nokavējuma sekas: pienākums samaksāt prasītājam neatmaksātā aizdevuma pamatsummu 392,16 *euro*, līgumiskos procentus 137,38 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus 29,60 *euro* un līgumsodu 39,22 *euro*, kopā 598,36 *euro*.

Saskaņā ar Civillikuma 1811.pantu, ja saistības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar samaksu. Uz lietas izskatīšanas dienu tiesā nav ziņu par parāda samaksu.

Prasībā izklāstītie lietas apstākļi un prasības argumenti apstiprinās ar tai pievienotajiem rakstveida pierādījumiem to kopumā, kā arī prasījums par parāda piedziņu pamatots ar minētajām Civillikuma normām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1765.pantu nosakāmas prasītāja tiesības par laiku no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos procentus par aizdevuma summas lietošanu: 6 % (seši procenti no simta) gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 392,16 *euro*, nosakot, ka to pieaugums apstājas, kad procentu apmērs sasniegs pamatparāda lielumu (Civillikuma 1765.panta pirmā daļa, 1763.panta 1.punkts).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētājas prasītāja labā jāpiedzen samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas

apmierināto prasījumu apmēram: valsts nodeva 89,75 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma un tiesas paziņojumu piegādi 4,70 *euro* (l.l. 7.-9.), kopā 94,45 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta nosacījumiem no atbildētājas par labu valstij jāpiedzen ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas pasta izdevumi par tiesas paziņojumu un dokumentu nosūtīšanu un izsniegšanu 1,58 *euro* apmērā, jo prasītājs, ceļot prasību, samaksāja 4,70 *euro*, bet saskaņā ar uzziņu lietā to summa bija 6,28 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 15.pantu, 41.panta pirmo daļu, 42., 93.pantu, 96.panta piekto daļu, 97., 189.-193., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

akciju sabiedrības „NORVIK BANKA" maza apmēra prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/ (/uzvārds/), personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr. 40003072918, neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 392,16 *euro* (trīs simti deviņdesmit divus *euro* un 16 centus), līgumiskos procentus par aizdevuma izmantošanu par laiku no 25.11.2010. līdz 25.06.2013. 137,38 *euro* (viens simts trīsdesmit septiņus *euro* un 38 centus), likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 26.06.2013. līdz 18.09.2014. 29,60 *euro* (divdesmit deviņus *euro* un 60 centus), līgumsodu par laiku no 25.12.2010. līdz 25.05.2013. 39,22 *euro* (trīsdesmit deviņus *euro* un 22 centus) un tiesas izdevumus 94,45 *euro* (deviņdesmit četrus *euro* un 45 centus), kopā 692,81 *euro* (seši simti deviņdesmit divus *euro* un 81 centu).

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda piedziņu 310,86 *euro* (trīs simti desmit *euro* un 86 centu) apmērā no atbildētājas prasītāja labā.

Noteikt prasītājam akciju sabiedrībai „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr. 40003072918, tiesības par laiku no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājas /pers. A/ (/uzvārds/), personas kods /personas kods/, likumiskos procentus par aizdevuma summas lietošanu: 6 % (seši procenti no simta) gadā no neatmaksātā aizdevuma pamatparāda 392,16 *euro* (trīs simti deviņdesmit diviem *euro* un 16 centiem), nosakot, ka to pieaugums apstājas, kad procentu apmērs sasniegs pamatparāda lielumu.

Parāda un tiesas izdevumu summas samaksa veicama akciju sabiedrības „NORVIK BANKA" norēķinu kontā AS „NORVIK BANKA" LV47LATB00000PATEREUR.

Piedzīt no /pers. A/ (/uzvārds/), personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas pasta izdevumus 1,58 *euro* (vienu *euro* un 58 centus).

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt atbildētājai termiņu - 10 (desmit) dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Ja spriedums tiek izpildīts labprātīgi, tad daļā par tiesas pasta izdevumu apmaksu valsts labā atbildētājai minētajā termiņā jāiesniedz tiesā 1,58 *euro* samaksu apliecinošs dokuments.

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā.

Tiesnese S.Rūtena – Laizāne